

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Č. j.: 091 665/98-5005
Signatura: vi5fs301

Inspektorát č 9
Okresní pracoviště Trutnov

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola: Střední odborná škola podnikatelská Trutnov s.r.o.
Polská 357, 541 01 Trutnov

Identifikátor zařízení: 600 012 913

IZO: 110 011 830

Ředitel školy / zařízení: PaedDr. Josef Strnad

Zřizovatel: PaedDr. Vladimír Zelinka
Jungmanova 1509
500 02 Hradec Králové 2

Příslušný školský úřad: ŠÚ Trutnov, Horská 5, 541 75 Trutnov

Termín inspekce: 3. - 9. listopadu 1998

Inspektoři: Ing. Tomáš Hrubý
Mgr. Dana Janulíková
Mgr. Jana Kocábová

Předmět inspekce: Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (zákona č. 139/1995 Sb.):
Řízení školy
Podmínky a průběh vzdělávání

Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá: Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT ČR dne 27.10. 1998 pod č.j. 29 574/98-21, zřizovací listina školy, povinná dokumentace školy, dokumentace ředitele školy, učební plány, učební osnovy, tematické plány, písemné maturitní práce z jazyka českého, záznamy z rozhovoru s ředitelem školy a se zřizovatelem školy.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1. Koncepční záměry. Plánování výchovně vzdělávacího procesu

SOŠP Trutnov s.r.o. funguje jako samostatná škola od 1. 9. 1997, do té doby byla pouze pobočkou Soukromé střední školy podnikatelské Hradec Králové. Koncepce školy je zpracována v podobě dlouhodobého plánu, který vytyčil několik strategických záměrů. Vedení školy si v prvé řadě kladlo za cíl zařadit nově vzniklou školu do systému středních škol okresu a vybudovat její materiálně technické zázemí. Výchovně vzdělávací cíl pak vyplývá z profilu absolventa. Škola pečlivě sleduje uplatnění svých absolventů v praxi. Někteří absolventi byli přijati i na vysoké školy a vyšší odborné školy.

V personální oblasti se chce vedení školy orientovat především na mladé učitele. Tento cíl se však jeví vzhledem k přetrvávajícímu nedostatku kvalifikovaných učitelů určitých aprobací v současné době jako obtížně splnitelný.

Vedení školy by chtělo poskytovat žákům i určitý nadstandard (např. v podobě individuální nabídky předmětů talentovaným studentům či zajištění studijních výjezdů do zahraničí). Tyto záměry však v současné době narážejí na nedostatek finančních prostředků.

Systém plánování školy vychází především z ročního plánu práce, který obsahuje zejména základní informace o SOŠP Trutnov s.r.o., rozdělení funkcí pro daný školní rok, časový harmonogram důležitých akcí školy, údaje o pracovnících včetně úvazků učitelů a základní údaje o třídách. Přílohou plánu je školní řád. Plán práce školy pro příslušný školní rok vychází z analýzy práce školy v uplynulém období.

Roční plán je rozpracováván do plánů měsíčních, které obsahují především harmonogram akcí školy ve sledovaném měsíci včetně zodpovědnosti jednotlivých pracovníků za jejich splnění, případně důležité úkoly pro zaměstnance školy. Měsíční plán je v písemné podobě vyvěšen ve sborovně. Ředitel školy dále využívá k měsíčnímu plánování i magnetické tabule. Plán je v případě potřeby průběžně aktualizován.

Své plány práce sestavují i jednotlivé předmětové komise. Mezi hlavní úkoly tohoto poradního orgánu ředitele školy patří především zpracování požadavků na materiální zabezpečení výuky jednotlivých předmětů, koordinace při rozpracovávání učebních osnov do tematických plánů jednotlivých učitelů a metodická činnost. Předmětové komise se scházejí zpravidla 4x ročně.

Vlastní plán práce si sestavuje i výchovný poradce školy. Zvláštní plán je zpracováván pro zajištění maturitních zkoušek. Tento plán velmi podrobně řeší organizační zabezpečení maturitních zkoušek včetně úkolů pro zúčastněné učitele. Ředitel školy si sestavuje hospitační plán na jednotlivé měsíce, jenž obsahuje i základní cíle hospitační činnosti.

Všechny plány jsou zpracovány kvalitně a jsou dobrým základem pro vlastní řízení školy. Vytvářejí ucelený systém.

Operativní řízení se uskutečňuje především pomocí jednotlivých porad. Šestkrát ročně svolává ředitel školy pedagogickou radu. Z toho čtyři rady jsou věnovány zejména klasifikaci a chování žáků, úvodní rada slouží především k vytyčení hlavních úkolů školy v nastávajícím školním roce a je na ní schvalována výroční zpráva o činnosti školy a výroční

zpráva o hospodaření školy. Závěrečná rada má za úkol zhodnotit činnost školy v uplynulém školním roce.

Každý měsíc se konají pracovní porady, zhruba dvakrát za rok se zároveň jedná i o poradu provozní, které se vedle učitelů zúčastňují i provozní zaměstnanci školy. Tyto porady jsou věnovány hlavně řešení aktuálních problémů školy. Ze všech porad jsou vyhotovovány písemné zápisy, jejichž přílohou jsou prezenční listiny. Dvakrát až třikrát ročně je na poradách přítomen i zřizovatel školy.

Velikost školy a poměrně malý počet zaměstnanců umožňují řediteli školy řadu řídicích aktů řešit osobním rozhovorem s příslušným pracovníkem, což se často jeví jako neúčinnější metoda operativního řízení. V některých případech vydává ředitel písemné pokyny či příkazy (např. pokyn k osvobození některých žáků od tělesné výchovy, příkaz k provedení inventarizace apod.).

Koncepce školy je dobře promyšlená, reálná a kvalitně zpracovaná. Vedení školy se daří ji z větší části realizovat. Systém a obsah plánů je velmi kvalitní, obsah a četnost porad optimální. Tato oblast je hodnocena jako nadprůměrná.

2. Plnění učebních plánů a učebních osnov, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

Střední odborná škola podnikatelská v Trutnově s.r.o. připravuje žáky ve čtyřletém denním a pětiletém dálkovém studiu v oboru 63-41-M Ekonomika a podnikání, 022 Podnikatel pro obchod a služby. V současné době jsou ve škole otevřeny tři třídy denního studia a tři třídy studia dálkového.

Výuka probíhá podle učebního plánu, který schválilo MŠMT ČR dne 20. února 1996 pod č.j. 11548/96-23 s platností do 31.8. 2000. Ředitel školy upravil výuku ve 2. a 4. ročníku podle metodického pokynu MŠMT ČR č.j. 18 276/98-20 k postupu při úpravě vzdělávacího procesu škol a školských zařízení. Při hospitacích v jednotlivých předmětech nebylo zjištěno nedodržování schválených učebních osnov.

Odborná profilace žáků školy je částečně umožněna nabídkou výběrových předmětů dle učebního plánu ve 2. - 4. ročníku a nepovinných předmětů aplikovaná ekonomika a literární seminář.

Vzhledem k tomu, že platnost učebního plánu končí v roce 2000, připravuje vedení školy v současné době jeho aktualizaci, která zohlední i zkušenosti z výuky podle stávajícího učebního plánu. Současně bude provedena aktualizace učebních osnov. Při této aktualizaci by bylo vhodné odstranit některé duplicity v dosud užívaných osnovách, modernizovat obsah osnov a zvětšit individuální možnost profilace žáků zvýšením hodinové dotace výběrových předmětů (zejména ve 3. a 4. ročníku).

Plnění učebních plánů a učebních osnov lze v současné době hodnotit jako spíše nadprůměrné.

3. Odborné a pedagogické řízení

3.1 Organizační struktura

Ředitel školy PaedDr. Josef Strnad je absolventem Pedagogické fakulty v Hradci Králové s aprobací český jazyk - dějepis - výtvarná výchova pro 1. - 9. ročník ZŠ.

V roce 1985 absolvoval doplňující studium pro výuku českého jazyka a dějepisu ve školách II. cyklu a v roce 1988 ukončil doktorandské studium.

Ředitel školy je přímým nadřízeným všech pedagogických pracovníků i provozních zaměstnanců školy. Funkce zástupce ředitele není ve škole vzhledem k její velikosti zřízena. Jako metodické a poradní orgány jsou ustaveny předmětové komise.

Administrativní činnost obstarává jedna pracovnice - asistentka ředitele školy. Agenda spojená s ekonomikou školy je však kompletně vedena u zřizovatele v Hradci Králové. Zde jsou zároveň činěna i zásadní ekonomická rozhodnutí. V této oblasti jsou kompetence ředitele školy v Trutnově jednoznačně písemně stanoveny vnitropodnikovým předpisem Komplexní směrnice pro účetnictví s platností od 1.1. 1997, která zároveň obsahuje i platné organizační schéma školy.

Organizační struktura školy je sice upravena organizačním řádem, který však byl zpracován ještě v době, kdy škola v Trutnově byla pouze pobočkou školy v Hradci Králové. Z těchto důvodů je třeba řadu ustanovení tohoto řádu aktualizovat.

Samostatnou písemnou pracovní náplň mají stanovenou všichni provozní zaměstnanci školy. Povinnosti ostatních pracovníků školy vymezují roční plán práce, organizační řád a pracovní řád školy, které jsou zpracovány na velmi dobré úrovni.

Organizaci školy lze za stávajících podmínek považovat za funkční a vyhovující. Vnitřní organizační norma - organizační řád však již plně neodpovídá skutečnosti. Organizační struktura školy je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

3.2 Personální struktura

Ve škole působí 10 pedagogických pracovníků (včetně ředitele školy), z toho jsou 3 externisté. Ze sedmi interních pedagogů jsou čtyři plně kvalifikovaní, což je 57,1%. Ze tří externistů je plně kvalifikován jeden vyučující. Devět pedagogů má vysokoškolské vzdělání.

Pedagogický sbor je stabilizovaný, což se pozitivně odráží na kvalitě pedagogické práce. Průměrný věk učitelů školy činí 42,6 roku.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem lze personální strukturu školy hodnotit jako průměrnou.

3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Ředitel školy považuje vysokou odbornost učitelů za jeden z rozhodujících momentů kvalitní výuky ve škole a podporuje jejich další vzdělávání. Limitujícím faktorem se však v současné době stávají finanční prostředky.

Jeden učitel školy si rozšiřuje svou kvalifikaci magisterským studiem na Vysoké škole pedagogické v Hradci Králové.

Všichni učitelé mají k dispozici nabídku různých akcí jednotlivých vzdělávacích institucí. Nejvíce jsou využívány akce Pedagogického centra v Hradci Králové. Učitelé mohou sami požádat ředitele školy o vyslání na vzdělávací akci, případně jsou vysláni z rozhodnutí ředitele školy.

Učitelé i žáci mají ve škole dostatečné množství odborné literatury s výjimkou odborného ekonomického tisku (je odebírán pouze jeden odborný ekonomický

časopis). Odběr tisku a nákup odborné literatury schvaluje na základě požadavků předmětových komisí ředitel školy.

Péči o další vzdělávání učitelů školy lze hodnotit jako průměrnou.

4. Kontrolní systém. Kontrola a hodnocení

Zásady kontrolní činnosti ve škole jsou obsažené v Kontrolním řádu SOŠP v Trutnově. Tento dokument obsahuje základní ustanovení kontrolní činnosti a rozpracovaný vnitřní systém kontroly. V ročním plánu školy je jmenovitě zodpovědnost příslušných pracovníků za provoz a pořádek v budově. Plnění povinností jednotlivých pracovníků je průběžně kontrolováno ředitelem školy a z těchto kontrol jsou vyvozovány závěry.

Vzniklé závady v budově školy jsou evidovány a následně odstraňovány. Ředitel školy předložil sešit o provedených běžných kontrolách provozu školy (hydranty, hasicí přístroje). O kontrolách je vždy informován nebo se jich sám zúčastní a u všech zápisů o provedených opravách či kontrolách ve škole je jeho podpis. Byly předloženy i zápisy o kontrolní činnosti jiných institucí ve škole. V březnu 1998 byla provedena kontrola OSSZ Trutnov a v září 1997 kontrola VZP ČR se sídlem v Hradci Králové. Obě tyto kontroly nezjistily žádné závady.

Školní dokumentace, jejíž vedení je v kompetenci některých pedagogických pracovníků, je ředitelem pravidelně sledována a kontrolována. Svědčí o tom například podpisy v třídních knihách.

Důležitým prvkem kontrolního systému při kontrole výchovně vzdělávacího procesu ve škole jsou hospitace. Ředitel školy předložil roční plán hospitací, který částečně vychází z předcházející hospitační činnosti a jejích závěrů. V plánu je kladen důraz na kontinuální sledování začínajících učitelů. Z hospitací, které ve škole provádí pouze ředitel školy, jsou pořizovány zápisy. Hospitované hodiny jsou bezprostředně po jejich skončení s učitelem rozebírány a jsou činěny závěry směřující ke zlepšení výchovně vzdělávacího procesu ve škole. Realizace těchto závěrů je následně kontrolována. Hospitace nejsou ve škole jevem ojedinělým, nýbrž pravidelným. O tomto faktu svědčí četné zápisy v třídních knihách. Inspekce se zúčastnila i několika rozborů hospitovaných hodin ředitelem školy a hodnotí je velmi kladně.

Dalším prvkem kontroly vzdělávacího procesu ve škole byla povinná účast maturitní třídy ve srovnávacím testu Sonda MATURANT 1998 a dobré výsledky v něm. Interní srovnávací testy škola zatím nevytvořila, neboť nejsou v jednotlivých ročnících dvě třídy.

Práce pedagogických pracovníků je ředitelem školy velice pečlivě a průběžně sledována. S každým z nich vede dvakrát ročně hodnotící pohovor a z kvality jeho práce odvozuje jedenkrát ročně výši jeho osobního ohodnocení. Diferenciace osobních příplatků je dostatečná.

Neformální je také činnost čtyř předmětových komisí. Byly předloženy výstupy z jejich schůzí, které obsahovaly závěry kontrolního i zkvalitňujícího charakteru výchovně vzdělávacího procesu ve škole.

Kontrolní systém ve škole je hodnocen jako nadprůměrný.

5. Informační systém - vnitřní a vnější

Informační systém je důkladně propracovaný a částečně zahrnutý v dokumentu Roční plán školy, který je dále rozpracováván do plánů měsíčních. Tyto materiály jsou přístupné všem pracovníkům školy.

Vnitřní informační systém

Ve jmenovaných dokumentech jsou uvedeny termíny pedagogických rad, které jsou dodržovány. Na radách je řešen průběh výchovně vzdělávacího procesu v jednotlivých třídách. Informace o prospěchu a chování jednotlivých žáků je podávána třídními učiteli a směřuje k ostatním vyučujícím a k řediteli školy. Pedagogický sbor řeší jednotlivé problémy, činí závěry a formuluje postupy pro další práci. Z pedagogických rad jsou pořizovány vypovídající zápisy, ke kterým je přikládána prezenční listina.

Informačním kanálem od ředitele směrem k zaměstnancům školy jsou centrální informační tabule, aktuální informační tabule a měsíční plány. Tyto zdroje informací jsou umístěny v kanceláři školy a ve sborovně. Velikost školy umožňuje ve velké míře uplatňovat pro přenos informací osobní kontakt mezi ředitelem a zaměstnanci i mezi zaměstnanci navzájem.

Jednání čtyř předmětových komisí se vždy zúčastní ředitel, zápisy z nich jsou k dispozici celému pedagogickému sboru.

K žákům se dostávají informace prostřednictvím třídních učitelů denním osobním kontaktem a aktuálně zařazovanými třídnickými hodinami. Na chodbě v přízemí je nástěnka určená pro žáky, na ní jsou denní změny v rozvrhu a informace o dalších akcích školy. Školní rozhlas je funkční, je však málo využíván.

Kromě pedagogických rad a předmětových komisí se konají provozní porady zaměstnanců školy. I ty jsou zařazeny v ročním plánu i měsíčních plánech školy. Závěry z těchto porad jsou opět písemně zpracovány, doloženy prezenční listinou a uloženy u ředitele školy.

Vnitřní informační systém doplňuje systém schránek pro učitele, prostřednictvím kterého dostávají aktuální informace a materiály.

Pro žáky je určena nástěnka s informacemi o studiu na vysokých školách a vyšších odborných školách.

Vnější informační systém

Základem vnějšího informačního systému jsou rodičovské schůzky, (účast rodičů na nich je však pouze průměrná), dále osobní kontakt rodičů s pedagogy a ředitelem. Rodiče žáků prvních ročníků dostávají základní informace o studiu svých dětí vzápětí po přijetí nebo při podepisování smlouvy mezi nimi a zřizovatelem školy. Rodiče jsou v průběhu celého studia písemně informováni o neprospěchu, závažných přestupcích proti školnímu řádu, úspěších a ocenění dobrého chování svých dětí. Zdrojem informací o studiu žáků pro jejich rodiče jsou studijní průkazy. Během inspekce bylo zjištěno, že všechny známky jsou do nich důsledně zapisovány. Zpětnou informací pro školu, zda tyto průkazy nejsou jen formální záležitostí, jsou pravidelně kontrolované podpisy rodičů v nich.

Informace o škole i možnostech dalšího studia jsou žákům i jejich rodičům předávány prostřednictvím výchovného poradce školy. V plánu školy je rovněž pozvat výchovné poradce základních škol okresu Trutnov přímo do SOŠP a přenést tak základní informace o ní směrem k žákům základních škol.

Všechny školy okresu Trutnov jsou mezi sebou navzájem a se Školským úřadem v Trutnově propojeny informačním systémem BBS Školské agentury Trutnov, který pracuje na principu elektronické pošty.

V místním tisku se objevují informace o škole prostřednictvím článků samotných pedagogů školy i kontaktovaných redaktorů. Díky informační videokazetě a propagačním materiálům, které jsou prezentovány v rámci burzy středních škol, přichází SOŠP v Trutnově do povědomí mnoha dalších občanů.

Informační systém školy lze hodnotit jako vynikající.

6. Vedení povinné dokumentace

Vedení povinné dokumentace školy byla posuzováno podle § 38a zákona č. 258/1996 Sb. o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon).

Na základě provedené kontroly lze konstatovat, že škola vede povinnou dokumentaci dle výše uvedeného zákona. Nedostatky formálního charakteru byly zjištěny v třídních knihách, třídních výkazech, ve školním řádu a v záznamech o pedagogických radách. Všechny zjištěné drobné nedostatky byly odstraněny v průběhu inspekce.

Vedení dokumentace lze hodnotit jako spíše nadprůměrné.

7. Výroční zpráva

Výroční zpráva je zpracována v souladu s §17e odstavce 2 zákona č. 139/1995 Sb. o státní správě a samosprávě ve školství. Při kontrole obsahovala v učebních plánech drobný nedostatek grafického charakteru, který byl v průběhu inspekce odstraněn. Z kontroly zápisů pedagogických rad vyplývá, že obsah výroční zprávy byl schválen na pedagogické radě. Každá výroční zpráva je veřejně čtena na rodičovských schůzkách, letošní dne 10. listopadu 1998.

Výroční zpráva má velmi dobrou vypovídací hodnotu a slouží k analýze činnosti školy v uplynulém období a pro další plánování školy. Zpráva je přístupná nejširší veřejnosti.

Výroční zprávu lze hodnotit jako nadprůměrnou.

8. Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Dotaci ze státního rozpočtu využívá škola především ke krytí mzdových nákladů včetně povinných odvodů a nákladů provozních (hlavně spotřeba energie, nájem, nákup materiálu včetně učebnic a učebních pomůcek, cestovné aj.). Dotace je čerpána přednostně na aktivity nezbytně souvisejícími s vlastním provozem, ve prospěch žáků i zaměstnanců školy. Výše finančních prostředků, které jsou k dispozici pro zajištění provozu školy, však klesá úměrně s úbytkem žáků. Základní provoz školy je zajištěn, nejsou však prostředky pro její rozvoj a poskytování nadstandardu žákům. Větší množství prostředků by mohlo být věnováno na nákup odborného ekonomického tisku.

Hospodaření školy je dlouhodobě prognózováno a plánováno ekonomickým úsekem, který zřídil zřizovatel v SOŠ a VOŠ Hradec Králové s.r.o. Tento úsek rovněž vede účetnictví školy v Trutnově a zpracovává na základě z Trutnova dodaných podkladů mzdy.

Evidence majetku je vedena v počítači, majetek je řádně označen a každoročně probíhá jeho inventarizace na základě velmi kvalitně zpracovaného pokynu ředitele školy.

Další finanční zdroje, kromě školného od žáků, nemá škola k dispozici. Nadace založena není.

Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu lze hodnotit jako průměrnou.

9. Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků

Škola využívá budovu pronajatou Městským úřadem v Trutnově. Vzhledem k tomu, že je budova relativně nová, je její technický stav velmi dobrý. Pro potřeby školy byla zřizovatelem adaptována v roce 1993 nákladem cca 750 tis. Kč. Vnitřní členění je pro výuku vyhovující.

V suterénu jsou šatny pro dálkové studium, dále šatny pro jednotlivé třídy a dvě volné místnosti, které jsou v současné době pronajaty jako skladovací prostory.

V přízemí jsou umístěny prostorná sborovna, ředitelna, kancelář a dva kabinety. Proti hlavnímu vchodu je vrátnice a z její druhé strany jazyková učebna, dvě sociální zařízení pro zaměstnance a úklidová místnost.

V prvním poschodí se nacházejí dvě kmenové učebny (jedna z nich je používána pro výuku cizích jazyků), učebna výpočetní techniky, kuchyňka, úklidová místnost a sociální zařízení pro chlapce a dívky.

Ve druhém poschodí je umístěn sklad učebnic, učebna pro výuku obchodní korespondence, jedna kmenová učebna, kabinet, kuchyňka, úklidová místnost a sociální zařízení pro chlapce a dívky. Ve třetím poschodí je zřízena aula školy.

Všechny prostory jsou vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků zcela vyhovující. K budově patří i malý pozemek.

Škola je v dostatečné míře vybavena odpovídající výpočetní technikou, která je rozmístěna nejen v učebně výpočetní techniky, ale i v kanceláři a v některých kabinetech učitelů. Jedná se o jedenáct počítačů v učebně propojených přes server v síti, dva počítače stejné kvality v kanceláři a v jednom kabinetě a tři počítače nižší úrovně pro potřebu učitelů ve sborovně. Důležitý je fakt, že výpočetní technika je využívána žáky a učiteli i v době mimo vyučování.

Pro výuku je k dispozici šest zpětných projektorů, čtyři magnetofony, dva videorekordéry a 32 psacích strojů. Didaktická technika je ve škole zastoupena v odpovídajícím množství, je funkční a je pravidelně využívána.

Vybavení učebnicemi je velmi dobré, zhruba u devadesáti procent vyučovaných předmětů je mají žáci k dispozici. Tato skutečnost výrazně pozitivně ovlivňuje výchovně vzdělávací proces ve škole.

Učitelé i žáci mohou využívat ke studiu asi 480 svazků odborné literatury, která je průběžně doplňována a aktualizována na základě požadavků předmětových komisí i jednotlivých učitelů s přihlédnutím k ekonomickým možnostem. Škola je rovněž vybavena větším množstvím map a videokazet.

Fond učebnic je dostatečný, všechny učebnice si mohou žáci bezplatně vypůjčit. Žákům prvních ročníků je místo sešitů bezplatně poskytován kroužkový blok s tvrdými deskami formátu A4 s náplní, v dalších ročnících dostávají žáci náplně do tohoto bloku.

Knihovna s beletrií ve škole vzhledem k malému počtu žáků a zaměstnanců neexistuje. Odborná knihovna je však vybavena a neustále doplňována poměrně velkým množstvím svazků odborné literatury, které jsou rozmístěny v kabinetech učitelů a jsou podle potřeby k dispozici i žákům.

Materiálně technické podmínky ve škole jsou hodnoceny jako nadprůměrné.

10. Hodnocení psychohygienických podmínek

Škola má vzhledem k počtu žáků a k realizaci učebních plánů velmi dobré prostorové podmínky.

Třídy jsou prostorné, čisté a esteticky upravené pomocí nástěnek, map a květin. Okna ve třídách jsou opatřena žaluziemi, závěsy a záclonami na ochranu proti přímému slunečnímu záření. Třídy jsou vybaveny klasickými i přenosnými tabulemi a teplou i studenou tekoucí vodou. Jsou dostatečným způsobem osvětleny. Školní nábytek vyhovuje antropometrickým požadavkům. V některých učebnách bylo v době inspekce poměrně chladno. Tento stav označil ředitel školy za přechodný a vysvětlil ho dočasnými problémy s dodávkou tepla od externího dodavatele. Také chodby jsou světlé, prostorné a jsou vyzdobeny aktuálními nástěnkami a mapami.

Sociální zařízení jsou z hygienického hlediska na velmi dobré úrovni. Šatny jsou vhodně umístěny v suterénu. Jednotlivé třídy mají určenou šatnovou místnost a v ní každý žák uzamykatelnou prostornou skříňku.

V době konání inspekce byla v celé škole čistota a pořádek.

Kabinety jsou dostatečně velké a funkčně zařízené. Jeden kabinet připadá v průměru na 2 - 3 učitele.

Škola nemá vlastní tělocvičnu, ale za velmi výhodných finančních podmínek využívá tělocvičnu, posilovnu a gymnastickou tělocvičnu v prostorách gymnázia Trutnov. Při hodinách tělesné výchovy je užíváno také hřiště a atletický stadion TJ Lokomotiva Trutnov, zimní stadion a plavecký bazén v blízkosti školy.

Stravování je žákům umožňováno ve školní jídelně gymnázia Trutnov, pracovníci školy se stravují v blízkém hotelu.

Pitný režim je zajištěn prostřednictvím dvou kuchyněk vybavených nádobím a varnými konvicemi. Vlastní donesené pití v plastických lahvích je možno skladovat u školníka v ledničce. Při větších školních akcích (maturitní zkoušky, přijímací pohovory) je pitný režim zajištěn školou nákupem většího množství nápojů.

Rozvrh hodin respektuje maximálně možný denní počet vyučovacích hodin. Desetiminutové přestávky mezi jednotlivými vyučovacími jednotkami jsou dostatečné. Bylo zjištěno, že v dopoledním rozvrhu je zařazena pouze patnáctiminutová velká přestávka místo dvacetiminutové. Po upozornění na tento nedostatek učinilo vedení školy okamžitou nápravu a přestávka byla o pět minut prodloužena. Jednotlivé předměty jsou z časového hlediska v rozvrhu vhodně zařazeny. Polední přestávka je do rozvrhu začleněna a dodržována. Požadavku žáků na její zkrácení s argumentací, že neobědvají, nelze vyhovět, neboť by došlo k porušení psychohygienických zásad.

Psychohygienické podmínky ve škole jsou hodnoceny jako nadprůměrné.

11. Hodnocení kvality vyučování a úrovně vzdělávání

Český jazyk a literatura

Navštívené tři hodiny byly vedeny kvalifikovaným vyučujícím. Dvě vyučovací jednotky byly věnovány procvičování pravopisných dovedností formou diktátu. Diktát byl realizován dle správných kritérií včetně odůvodnění pravopisných jevů ze strany žáků. Žáci projevovali dobré pravopisné znalosti a správně se orientovali v mluvnických paradigmatech a skladbě při odůvodňování pravopisných jevů. Nedostatkem těchto vyučovacích jednotek se jeví malá efektivita výuky (jeden diktát na jednu vyučovací jednotku) a absence pestrosti metod při výuce českého pravopisu.

Zbývající vyučovací jednotka českého jazyka byla literární. Základem této hodiny byl referát s maturitní tematikou baroka v české literatuře. Přípravou a přednesem referátu byla pověřena žákyně třídy. Jeho obsah byl doplňován a vysvětlován vyučujícím. Tabule pro zápis termínů a jmen z literární historie nebylo využito. Žáci si během referátu dělali poznámky do sešitů. Hodina byla zakončena výkladem nového učiva o periodizaci národního obrození a zadáním domácího úkolu.

Tematické plány předmětu český jazyk a literatura nebyly v době kontroly adekvátně zpracovány dle učebních osnov, ale nedostatky byly v průběhu inspekce odstraněny.

Úroveň výuky českého jazyka lze hodnotit jako průměrnou.

Cizí jazyky

Anglický jazyk

Celkem byly navštíveny tři vyučovací jednotky jazyka anglického vedené nekvalifikovanou vyučující. Jedna hodina byla celá věnovaná prověřování vědomostí. Žáci písemně vypracovávali test, který obsahoval část zaměřenou na porozumění textu substitucí některých slov, dále část zaměřenou na popis reálií, část na procvičení antonym, sousloví, frazeologie i gramatiky. Test byl opraven a žáci v něm prokázali spíše průměrné a nadprůměrné znalosti.

Zbývající dvě hodiny byly navštíveny v nižších třídách. Komunikace v nich probíhala převážně v angličtině včetně organizačních povelů vyučující. Žáci byli v obou hodinách aktivní, v předvedených dialogích neměli problémy s tvorbou frazeologie běžného společenského styku. Byli důsledně opravováni zejména při výslovnosti. Při výuce se střídaly formy práce s učebnicí, byly procvičeny všechny základní složky jazykových dovedností, nechyběla ani poslechová cvičení se zpětnou vazbou, která spočívala v uspořádání slyšeného příběhu a nechyběla ani práce žáků se slovníkem.

Chyběla však motivace pochvalou nebo klasifikací. Učební osnovy předmětu jsou naplňovány.

Německý jazyk

Zhlédnuté tři hodiny jazyka německého byly vedeny nekvalifikovanou vyučující, ale měly nadstandardní úroveň. Začínaly opakováním frazeologie běžného společenského styku vycházející z orientace časové a prostorové a předznamenaly aplikaci komunikační metody. Součástí hodin bylo opakování gramatiky (způsobová slovesa, slovesa s předložkovou vazbou, rozkazovací způsob, otázky na podmět a předmět). Mluvnické učivo bylo fixováno na doplňovacích, překladových cvičeních v učebnici, přiřazena byla i cvičení na odhad významu z kontextu. Ve všech hodinách měl dostatečný časový prostor poslech

s porozuměním, dialogizované čtení, vyučující upozorňovala na rozdíly mezi německou a rakouskou němčinou. Tvorba dialogů a zejména práce ve dvojicích žáky aktivizovaly.

Dokonalá organizace obsahu a cíle tří vyučovacích jednotek, dobré znalosti žáků, procvičení všech jazykových dovedností přispěly k maximální efektivitě těchto hodin. Výuka je v souladu s učebními osnovami.

Výuku cizích jazyků lze ve škole hodnotit jako spíše nadprůměrnou. Hodiny jsou dobře organizovány, mají činnostní charakter, vyučující střídají metody výuky a žáky dostatečně aktivizují. Znalosti žáků jsou na dobré úrovni.

Všeobecně vzdělávací předměty

Občanská nauka

Navštívená hodina občanské nauky byla zaměřena na filozofickou antropologii. Tato hodina byla vedena nekvalifikovaným vyučujícím, který však měl dokonalou orientaci i znalosti v dané vědecké disciplíně. Hodina měla klasickou výstavbu (opakování učiva z předchozích hodin, výklad nového učiva a shrnutí učiva). Vyučovací jednotka byla značně poznamenána nekázní žáků. Vyučujícímu se nepodařilo žáky dostatečně integrovat, motivovat, žáci odmítali participovat na výuce. Nebylo možné zjistit v dané atmosféře, zdali zkoušená žákyně byla adekvátně klasifikovaná. Rovněž lze konstatovat, že výchovně vzdělávací cíl hodiny nebyl splněn.

Učební osnovy předmětu jsou rozpracovány do tematických plánů.

Hospodářský zeměpis

Byla navštívena jedna hodina v prvním ročníku u vyučující, která je pro výuku tohoto předmětu kvalifikována.

Na začátku hodiny byl uveden velmi podrobně cíl hodiny a připomenuty termíny dlouhodobě zadaných úkolů ve formě referátů. Následovalo frontální písemné opakování s předcházejícím srozumitelným vysvětlením zadání. Žáci měli vymezený přesný časový úsek pro zpracování úkolu a během něho pracovali samostatně. Po ukončení této formy opakování si žáci v rámci diskuse s vyučující potvrdili správné odpovědi na zadané otázky.

Hodina pokračovala probíráním nové látky velmi vhodně spojené s regionální problematikou. Jednalo se o rekapitulaci v minulé hodině zhlédnuté výstavy o plánovaném rozvoji Trutnova v různých oblastech života. Hodina se změnila v diskusi o daných problémech, která byla vhodně usměrňována učitelkou. Podařilo se zaktivizovat téměř celou třídu. Žáci vyjadřovali své vlastní názory, zobecňovali získané poznatky a s pomocí vyučující formulovali stručné závěry, které si zapisovali do sešitů.

V hodině byla vhodně použita učebnice, mapa České republiky a velkoplošný letecký snímek Trutnova.

Žáci byli při hodině pozorní, pracovali se zájmem, logicky uvažovali a samostatně řešili problémové otázky.

Učitelka měla práci v hodině dobře zorganizovanou, měnila neustále formy práce (práce s učebnicí, s mapou, obrázky, výklad, diskuse se žáky, diktování stručných závěrů).

Ke konci hodiny byl zadán referát, samostatné domácí studium z učebnice a doporučena ke zhlédnutí výstava fotografií související s vyučovaným předmětem. Efektivita hodiny byla vysoká. Probíraná látka byla v souladu s učebními osnovami.

Matematika

Byla hospitována jedna hodina matematiky ve druhém ročníku u vyučující s odpovídající kvalifikací.

Úvod hodiny patřil informaci o náplni vyučované hodiny. Následně proběhlo souběžné zkoušení dvou žákyň u tabule za aktivního přispění celé třídy. Vyučující sledovala prováděné výpočty na tabuli, současně upozorňovala na nejčastěji se vyskytující chyby a sledovala samostatnou práci žáků v lavicích. Klasifikace byla v obou případech adekvátní prokázaným znalostem žákyň.

Při probírání nové látky byly velmi vhodně použity pracovní materiály, které obdržel každý žák. Vyučující určila, které příklady budou v hodině řešeny a žáci si je označili. Tyto texty si žáci schovávají a používají je v rámci přípravy na maturitní zkoušku ve čtvrtém ročníku. Vysvětlování nové látky probíhalo pomalu, srozumitelně a vyučující okamžitě reagovala na dotazy. Žáci sami navrhovali řešení, vyučující je korigovala či schvalovala a zapisovala na tabuli. Další příklady již počítali jednotliví žáci samostatně u tabule či v lavicích a vyučující je kontrolovala, opravovala, popřípadě znovu vysvětlovala postupy. Byla použita i individuální metoda výuky u pomalejších žáků, rychlejší žáci počítali svým tempem další příklady z pracovního textu.

Motivačním prvem v hodině byla pochvala. Ve třídě panovala přátelská pracovní atmosféra umocněná kultivovaným energickým projevem vyučující. Po celou dobu existovala zpětná vazba jako kontrola, zda žáci probíranému učivu rozumí. V několika případech se vyučující vrátila k již dříve probranému učivu a společně se žáky ho zopakovala.

Efektivita hodiny byla vysoká a aktivní zapojení žáků bylo příkladné. Vyučující dbala i na psychohygienické podmínky ve třídě, kontrolovala vhodnost osvětlení a dohlédla na vyvětrání místnosti.

Závěr hodiny byl věnován stručnému zopakování probrané látky. Cíl hodiny byl splněn. Učivo bylo v souladu s učebními osnovami a s předloženým tematickým plánem vyučující.

Výuka matematiky a hospodářského zeměpisu probíhá na nadprůměrné až vynikající úrovni, žáci jsou aktivní, mají přiměřené znalosti, jsou střídány různé metody a formy výuky. Žáci mají dostatečný prostor pro vlastní práci. Efektivita hodin je vysoká.

Výuka občanské nauky se vzhledem k nedostatečné motivaci žáků, jejich nezájmu o výuku a nekázni v průběhu hodiny jeví jako podprůměrná.

Přírodovědné předměty

Základy přírodních věd

Během inspekce byly sledovány tři hodiny tohoto předmětu ve dvou třídách u kvalifikované vyučující.

Hodina realizovaná v prvním ročníku byla zaměřena na výuku základů chemie, dvě hodiny odučené ve druhém ročníku byly zaměřeny na výuku základů biologie. Probírané učivo korespondovalo s učebními plány pro tento předmět.

V úvodu hodiny se zaměřením na chemii byl uveden cíl a zdůrazněna jeho souvislost s již probraným učivem. Následovalo zkoušení dvou žákyň, které bylo prokládáno v případě jejich neznalostí komunikací vyučující s celou třídou. Žáci ve třídě byli pozorní, hlásili se a uváděli správné odpovědi. Klasifikace byla v obou případech adekvátní

znalostem žákyň. Během zkoušení proběhla i ne příliš důsledná kontrola písemných prací. Na tabuli byly zapsány názvy chemických sloučenin, žáci měli tvořit jejich vzorce v rámci samostatné práce. Všechny byly posléze zkontrolovány vyučující.

Při samostatné práci i při výkladu nové látky pracovali žáci s tabulkou periodické soustavy prvků a s učebnicí. V rámci návaznosti na již probranou látku bylo provedeno opakování metodou kladení problémových otázek za aktivní účasti téměř všech žáků. Jejich řešení bylo vyučující doplňováno, korigováno a žáky zapisováno do sešitů. Žáci pracovali se zájmem, vznášeli směrem k vyučující dotazy, na které ona srozumitelně odpovídala.

Nová látka byla vysvětlována na konkrétních příkladech a následně zobecňována. Atmosféra ve třídě byla přátelská a pracovní.

Dvě další hodiny zaměřené na biologii byly charakterizovány poměrně velkým zájmem žáků o probírané učivo, čehož vyučující velmi dobře využila při opakování probraného učiva a hlavně při výkladu nových poznatků o vývoji člověka.

Zkoušení, které v těchto hodinách proběhlo, prokázalo však značnou nepřipravenost některých žáků na hodinu. Klasifikace byla odpovídající jejich znalostem.

Při výkladu nové látky bylo velmi vhodně využito video a mapa. Vyučující střídala ukázky na videu s velmi poutavým výkladem, který konfrontovala s hledáním souvislostí na mapě světa. Žáci byli velmi pozorní, svůj zájem o učivo dokládali velkým množstvím kladených dotazů směrem k vyučující. Někteří z nich sami kladli problémové otázky, na které hledala celá třída spolu s vyučující logické odpovědi. Vyučující motivovala žáky pochvalou k další aktivitě a následný výklad byl veden již prostřednictvím velmi zajímavé diskuse.

Tyto hodiny byly bezesporu motivujícím prvkem pro některé žáky pro další zamyšlení nad daným tématem, popřípadě pro jejich další studium. Závěr obou hodin patřil systematickému utřídění a upevnění získaných poznatků.

Výuka přírodovědných hodiny probíhá ve škole na nadprůměrné až vynikající úrovni. Vyučující žáky velmi dobře motivuje a aktivizuje v průběhu hodiny, využívá konkrétní příklady. Kladením problémových otázek vede žáky k samostatnému logickému myšlení. Funkčně jsou rovněž používány názorné pomůcky a didaktická technika.

Odborné ekonomické předměty

Ekonomika

V průběhu inspekce byly sledovány čtyři hodiny ve třech třídách u jednoho kvalifikovaného učitele.

Všechny se vyznačovaly klasickou strukturou (úvodní opakování, vysvětlení nové látky, procvičení). Ne ve všech si však učitel dobře časově hodinu rozvrhl, což se následně projevilo v nedostatečném procvičení a závěrečném shrnutí probraného učiva.

Při úvodním opakování, které probíhalo buď frontálně v lavicích nebo individuálním zkoušením u tabule, prokazovali žáci průměrné, místy až podprůměrné znalosti. V průběhu ústního zkoušení vyučující zaměstnal třídu zadáním cvičného příkladu, či studiem probírané látky v učebnici. V jednom případě žáci sledovali zkoušení. Společným nedostatkem sledovaných hodin bylo nedostatečné upevňování látky probrané v uplynulé vyučovací jednotce, ojediněle bylo nedostatečně procvičené učivo i zkoušeno.

Při vysvětlování nové látky se snažil učitel o maximální komunikaci se třídou, zadával problémové dotazy, v jednom případě byl funkčním způsobem využit i zpětný projektor.

Kladem výuky je i časté využívání praktických příkladů a dílčí shrnutí probraného učiva v průběhu hodiny a následné procvičení na příkladech. Tím získávají hodiny potřebný činnostní charakter. V řadě hodin byly využívány rovněž učebnice, které mají žáci k dispozici. Některé učebnice je však možno považovat za již zastaralé. Hodiny byly zpravidla ukončeny zadáním domácího úkolu.

Za negativní lze považovat někdy ne zcela dostatečné vysvětlení nových pojmů, nevyužívání tabule při zápisu látky a nedostačující aktivizaci některých žáků, což v určitých případech vyústilo až k nezájmu o výuku.

Výuka probíhá podle tematických plánů a v souladu s učebními osnovami. V některých případech však vykazují osnovy ekonomiky duplicitu s jinými odbornými ekonomickými předměty.

Provoz podniku

Sledovány byly tři hodiny v různých třídách u jednoho vyučujícího, jemuž chybí pedagogické vzdělání.

Všechny hodiny byly zahájeny stručným připomenutím látky probrané v minulé hodině, které z větší části provedl vyučující sám. Žáci nebyli učitelem ani v jedné hodině zkoušení či aspoň dílčím způsobem hodnoceni.

Novou látku učitel pojal ve dvou případech formou výkladu, zápis je do sešitů žákům doslovně diktován. Tabuli vyučující nevyužívá. Žáci měli minimální prostor k vlastní práci, přestože v řadě případů projeví aktivitu a zajímali se o probíranou tematiku. Výklad často zabíhá do značných podrobností (učitel se tak dostává do určitého časového skluzu při plnění tematického plánu), vyučující nijak nestřídá metody práce, čímž se hodiny pro žáky stávají poněkud jednotvárné.

Zbývající hodina (ve 4. ročníku) byla věnována zpracování podnikatelského záměru, který žáci zpracovávají ve škole i doma jako souvislý příklad. Tato hodina měla částečně činnostní charakter, učitel velmi dobře využíval konkrétních příkladů z místní podnikatelské praxe. Nebyla však dostatečně jasně strukturována a neměla ani jasně vymezený cíl. Diskutabilní je poměrně značný počet vyučovacích hodin, které jsou ve 4. ročníku věnovány maturitnímu opakování.

Učebnice mají žáci k dispozici pouze ve čtvrtém ročníku. Jedná se o studijní text který vydala SOŠP Hradec Králové v roce 1991 a je již do jisté míry zastaralý.

Učební osnovy jsou při výuce v zásadě dodržovány, bylo by však vhodné je aktualizovat.

Management

Navštívena byla jedna hodina u kvalifikovaného vyučujícího. Hodiny ve čtvrtém ročníku se zúčastnil ředitel školy, který po jejím skončení provedl s vyučujícím velmi kvalitní rozbor.

Na začátku vyučovací jednotky stanovil učitel jednoznačný cíl, poté následovalo zkoušení dvou žáků. Po čas zkoušení měla třída zadánu samostatnou práci, jejíž splnění však nebylo dostatečně zkontrolováno. Znalosti zkoušených žáků byly velmi dobré, jejich hodnocení učitelem vcelku odpovídající.

Novou látku prezentoval učitel formou vysvětlování za současné spolupráce se třídou. Třída byla často aktivizována problémovými dotazy. K upevnění látky v průběhu hodiny použil učitel metody dílčího shrnutí. Osnova učiva byla stručně zachycena na tabuli, zápis

však vyučující žákům z větší části diktoval. V závěru byl funkčním způsobem využit zpětný projektor k porovnání dvou typů personální politiky firmy, ze kterého však nebyly vyvozeny možné závěry. Shrnutí učiva provedl na konci hodiny vyučující z nedostatku času sám.

Výuka probíhá v plném souladu s tematickým plánem a učebními osnovami předmětu.

Bankovníctví a pojišťovnictví

Hospitace proběhla v jedné hodině ve čtvrtém ročníku u kvalifikovaného vyučujícího.

Po úvodní kontrole zpracování domácího úkolu byla frontálně zopakována látka probraná v minulé hodině. Žáci nebyli hodnoceni ani dílčím způsobem.

Nové učivo spočívalo v zadání bankovního případu. Tento příklad byl nejprve řešen na obecné úrovni učitelem za spolupráce se žáky. Vlastní výpočet pak měli žáci za úkol provést v lavicích samostatně, následně pak řešení příkladu prezentoval jeden z žáků na tabuli. Ve zbývající části hodiny zadal učitel žákům k samostatnému řešení typově stejný příklad z učebnice. Pro nedostatek času jej žáci dostali k dořešení za domácí úkol. Za klad hodiny je možno považovat její činnostní charakter a aktivní práci některých žáků. Jiní žáci však dávali najevo ostentativní nezájem o výuku.

Hodina byla narušována nekázní řady žáků, která zapříčinila i nesoustředěnost určité skupiny žáků na výuku.

Žáci mají k dispozici vhodné učebnice, výuka probíhá podle tematického plánu v souladu s osnovami.

Moderní ekonomie

Navštívena byla jedna hodina ve čtvrtém ročníku u kvalifikovaného vyučujícího.

Hodina byla zahájena stanovením cíle a zadáním stanovené látky k samostatnému prostudování v učebnici na základě bodů napsaných na tabuli. V průběhu samostudia byli dva žáci zkoušeni u tabule. Jejich znalosti byly průměrné až podprůměrné.

K vysvětlování nové látky využil učitel informace, které žáci získali při samostudiu. Vyučující kladl žákům problémové dotazy, které měli žáci zodpovídat. Učitel následně vždy shrnul určitou část problematiky. V této části hodiny se negativně projevilo, že řada žáků přistoupila k samostudiu nezodpovědně, a proto komunikace mezi učitelem a třídou vážla. Hodina byla navíc do značné míry narušena nekázní žáků a jejich nezájmem o výuku. Výsledná efektivita hodiny tak byla poměrně nízká.

V závěru hodiny byl žákům zadán domácí úkol a vyučující probranou látku velmi stručně shrnul.

Výuka probíhá v souladu s tematickými plány a osnovami. Učebnice jsou žákům k dispozici, v hodině byly funkčním způsobem použity.

Technika administrativy

Navštívena byla jedna hodina v prvním ročníku u nekvalifikovaného vyučujícího.

Celá sledovaná vyučovací jednotka byla prakticky věnována opisu textu z učebnice s výjimkou krátké zkoušky přesnosti a rychlosti. Při nácviku psaní žáci běžně sledují

klávesnici se souhlasem učitele. Navíc ne všichni píší všemi deseti prsty a řada z nich má špatné návyky při sezení, což vyučujícím důsledně nekoriguje. Pouze při psaní zkoušky měli žáci nasazeny pomůcky, které jim měly znemožnit klávesnici sledovat. Přesto však mnozí sledovali nejen napsaný text na papíře ve stroji, ale i předlohu. V hodině nebyly střídány metody práce ani zařazovány relaxační přestávky. Z tohoto důvodu působila na žáky jednotvárně a únavně. Napsané texty zakládá vyučující po jejich kontrole žákům do desek.

Výuka probíhá na elektronických psacích strojích Optima SP 50 v běžné učebně, která není vybavena židlemi s nastavitelnou výškou. Nevhodné židle částečně způsobují špatné návyky žáků při sezení.

Žáci používají při výuce vhodné učebnice, třída však není vybavena postupovou klávesnicí pro nácvik psaní. Výuka probíhá podle schválených učebních osnov.

Hospodářské výpočty

Byly hospitovány dvě hodiny tohoto předmětu v jedné třídě u vyučující, která má odpovídající kvalifikaci.

V obou hodinách byl v úvodu srozumitelně formulován jejich cíl. První z hodin byla zahájena písemným opakováním. Příklady byly promítnuty zpětným projektorem na tabuli a vyučující k nim podala vysvětlující komentář. Žáci po celou dobu určenou k výpočtům pracovali samostatně. Po ukončení této činnosti vyučující stručně vysvětlila postupy u jednotlivých příkladů a upozornila na často se vyskytující chyby.

Druhá hodina začala frontálním opakováním příkladů z minulé písemné práce, neboť hospitované hodiny následovaly pořadím po sobě. Žáci byli k aktivitě motivováni postupným zjišťováním své úspěšnosti při písemné práci. Navrhovali různá řešení, navzájem si pomáhali a výsledky si kontrolovali mezi sebou i s vyučující. V této části hodiny byl kladen důraz na samostatnost, logické uvažování a aktivní zapojení každého žáka.

Při výkladu nové látky byla vhodně využita učebnice, čímž došlo k zefektivnění vyučovacího procesu. Vyučující vhodně usměřňovala tempo práce a kombinací samostatné práce žáků s učebnicí a výpočty na tabuli dala žákům dostatečný prostor pro uplatnění jejich aktivity. Použila individuální přístup k jednotlivým žákům a respektovala i tempo rychlejší skupiny žáků zadáváním dalších příkladů z učebnice. Byly kladeny i problémové otázky a zadávány příklady spojené s každodenní praxí.

Grafický i mluvený projev vyučující byl na velmi dobré úrovni. Během hodin probíhala z její strany neustálá kontrola srozumitelnosti opakovaného i nově probíraného učiva. Hodiny byly velmi dobře promyšlené a zorganizované.

Obě byly zakončeny zopakováním a shrnutím učiva a zadáním domácího úkolu. Cíl obou hodin byl splněn. Probírané učivo korespondovalo s učebními osnovami a tematickým plánem vyučující pro daný předmět.

Obchodní logistika

V rámci inspekce byly navštíveny dvě hodiny tohoto předmětu v jedné třídě u jednoho vyučujícího. V jedné z nich byl přítomen i ředitel školy. Vyučující je pro výuku tohoto předmětu kvalifikován.

Na začátku obou hodin byl uveden podrobně jejich cíl. Jedna z těchto hodin byla poznamenána poměrně velkou nekázní. Začala zkoušením dvou žáků, při němž ostatní žáci nebyli zaměstnáni. Rušili vzájemnou hlasitou verbální komunikací zcela nesouvisející s výukou. Klasifikace zkoušených žáků jim byla zdůvodněna a odpovídala jejich znalostem.

Nová látka byla vykládána srozumitelně se současným zakreslováním výstižných schémat na tabuli, ale opět za poměrné nepozornosti žáků. Vzhledem k obtížnosti látky a absenci učebnic by se efektivita hodin v tomto předmětu dala zvýšit použitím zpětného projektoru, případně přípravou pracovních textů pro všechny žáky. Vyučující diktoval žákům učivo někdy poměrně rychle a ti je nestačili zapisovat do svých sešitů. Probíraná látka byla ilustrována na konkrétních příkladech činností firem z blízkého okolí.

Na ojedinělé dotazy žáků reagoval vyučující srozumitelným vysvětlením daného problému. V závěru hodiny chybělo důkladnější shrnutí probrané látky.

Druhá hodina, která probíhala v přítomnosti ředitele školy, se vyznačovala zlepšenou kázní žáků a jejich větší aktivitou. Zkoušená žákyně mluvila potichu, a tak ostatní žáci nemohli reagovat na její případné neznalosti doplněním či vysvětlením zkoušeného tématu.

Následovalo frontální opakování probrané látky, při kterém byla aktivizována většina žáků.

Nová látka byla podávána žákům srozumitelně, často formulováním problémových otázek a společným hledáním správných odpovědí. Žáci o nových faktech přemýšleli, neustále komunikovali s učitelem, logicky odvozovali neznámá slova, která učitel zapisoval na tabuli. V průběhu výkladu došlo několikrát k postupnému shrnutí dosud probrané látky nejen verbálně, ale i zakreslením ilustrativních schémat.

Motivačním prvkem v hodině byla pochvala a přátelská pracovní atmosféra. Mluvený i grafický projev učitele byl na dobré úrovni.

Probírané učivo v obou hodinách bylo v souladu s učebními osnovami i tematickým plánem vyučujícího.

Informační technologie

Byly hospitovány dvě hodiny tohoto předmětu ve dvou třídách. Vyučující není pro výuku tohoto předmětu kvalifikována.

Jedna hodina proběhla v učebně výpočetní techniky, která svým technickým vybavením zcela splňuje požadavky na výuku, druhá v kmenové třídě. V obou byl výstižně určen cíl hodiny.

Hodina ve druhém ročníku měla spíše činnostní charakter. Byla zahájena opakováním dosud probrané látky, při kterém se střídalo shrnutí teoretických poznatků s jejich praktickou aplikací. U každého počítače pracoval pouze jeden žák, což zvyšovalo efektivitu výuky. Vyučující měla hodinu dobře promyšlenou a organizovanou. Pracovala individuálně s jednotlivými žáky a využívala i větších praktických dovedností některých žáků pro pomoc žákům méně zkušeným v práci s počítačem.

Motivačním prvkem v hodině byla pochvala, povzbuzení, ale i v učebně umístěná tematická nástěnka s novinkami z výpočetní techniky.

Nová látka byla teoreticky vysvětlována, schematicky zapisována na tabuli i do sešitů a prakticky ověřována přímo na počítačích. Hodina nebyla jednotvárná, žáci pracovali s evidentním zájmem. Neustále probíhala zpětná vazba jako kontrola zvládnutí učiva.

Přestože vyučující není kvalifikována pro výuku výpočetní techniky, její odborná úroveň byla dostatečná.

Druhá hodina byla zahájena frontálním písemným opakováním teorie v podobě kontrolního testu, jehož zadání obdržel každý žák v tištěné formě. Vyučující podala k vypracování testu podrobný výklad a určila časový úsek na jeho vypracování. Většina žáků pracovala samostatně. Po ukončení a odevzdání testů byly jednotlivé odpovědi za aktivní účasti žáků s učitelkou rozebrány.

Následovalo určení cíle hodiny a probírání nové látky. Hodina byla zaměřena na Notebook a jeho praktické využití. Formou problémových otázek a následných odpovědí byli žáci seznámeni s funkcí a parametry, s klady i zápory a významem tohoto druhu počítače. Následovala praktická ukázka, diskuse a odkaz na nástěnku zaměřenou na novinky ve výpočetní technice. Vzhledem k tomu, že žáci nemají učebnice, byly základní poznatky shrnující probíranou látku pomalu a hlasitě diktovány. Žáci si je zapsali do svých sešitů.

V závěru hodiny bylo provedeno shrnutí nové látky a byl připomenut termín odevzdání dlouhodobě zadaného domácího úkolu s možností jeho vypracování na počítači v učebně výpočetní techniky.

Hodina proběhla v přátelské atmosféře a byla charakterizována značným zájmem a aktivitou žáků. Cíl hodiny byl splněn.

V obou hodinách bylo probírané učivo v souladu s učebními osnovami a tematickými plány vyučující.

Výuka odborných ekonomických předmětů ve škole probíhá na průměrné úrovni. Vyučující se až na malé výjimky snaží o komunikaci se žáky, aktivizují je problémovými dotazy, využívají učebnice při výuce a v některých případech i názorné pomůcky. Určitou slabinou zůstává motivace žáků, jejich větší zapojení do výuky a v některých případech i malá kázeň žáků a jejich nezáměr o probírané učivo. Rovněž znalosti žáků je možno hodnotit jako průměrné.

12. Hodnocení podmínek a výsledků formativního působení na žáky

Ve škole se dodržuje dobrá úroveň mezilidských vztahů. Žáci jsou připravováni v předmětu rétorika na vystupování na veřejnosti tak, aby jejich jednání mělo společenskou úroveň. Za tímto účelem se používají v tomto předmětu speciální videoprogramy. Některé situace jsou záměrně nacvičovány na veřejnosti ve společenských zařízeních formou jednání se zákazníkem. Přesto se v některých hospitovaných hodinách neprojevila zlepšená úroveň chování žáků.

Vedení školy dbá na estetický vzhled školy i učeben, aby rozvinulo estetické cítění svých žáků. Zásady slušného chování a další etické a estetické normy jsou součástí školního řádu. Ve školním řádu, který je obšírně zpracován, nejsou zakotvena práva žáků. Pro harmonický rozvoj osobnosti mladého člověka je však důležité si uvědomit, že nejen zákazy a pokyny, ale i práva tvoří důležitou složku reálného života.

Rada školy není zřízena, ale existují třídní samosprávy, z nichž byly zvoleny dvě žákyňe jako mluvčí žáků pro řešení případných problémů s ředitelem školy. Třídní učitelé poskytují rady a pomoc, vedou s žáky pohovory, což zvyšuje důvěru žáků vůči pedagogům. Závažnější problémy studijní nebo výchovné jsou řešeny přímo s výchovným poradcem a vedením školy, kteří jsou v pravidelném kontaktu s rodiči problémových žáků.

Talentovaní žáci školy jsou vysíláni na konverzační soutěže v cizích jazycích, olympiády českého jazyka a atletické a sportovní hry.

Podmínky a výsledky formativního působení na žáky lze hodnotit jako průměrné.

13. Hodnocení výchovného poradenství

Ve školním roce 1998/99 byl do funkce výchovného poradce jmenován začínající učitel, který dokončil v roce 1998 doplňkové pedagogické studium a má v úmyslu začít kvalifikační studium výchovného poradenství. Dosud je bez kvalifikace. Byl předložen kvalitní plán výchovného poradenství, ze kterého je patrné, že institut výchovného poradenství plní funkci metodicko-poradní i informativní. Jednotlivé akce, které školy pro žáky zajišťuje, se týkají především protidrogové činnosti, trestné činnosti mládeže a racionálního využití volného času mladých lidí. Aktuální informace výchovného poradce jsou prezentovány na nástěnce školy, kde jsou vyznačeny i konzultační hodiny pro rodiče i žáky školy. Výchovný poradce rovněž sleduje nabídku dalšího studia pro žáky středních škol, zejména v Učitelských novinách. Dne 21. října 1998 se škola zúčastnila veletrhu pomaturitního vzdělávání Gaudeamus v Brně. Zde získaný materiál je dobrou základnou pro další orientaci žáků. Vzhledem k tomu, že výchovný poradce s touto činností začíná, nebyla dosud zřízena kartotéka problémových žáků.

Na první rodičovské schůzce budou rodiče seznámeni s plánem činnosti výchovného poradce i s koordinací přihlášek žáků čtvrtého ročníku na vysoké školy a vyšší odborné školy. Výchovný poradce svoji práci koordinuje s třídními učiteli a zodpovídá za dodržování termínů jednotlivých akcí řediteli školy. Škola spolupracuje s Úřadem práce v Trutnově.

Činnost výchovného poradce je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

14. Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Důležitými školními aktivitami jsou především exkurze, které umožňují žákům reálnou představu o propojení teorie s praxí. V rámci činnosti předmětových komisí je zpracován plán exkurzí, který je schvalován ředitelem školy a postupně realizován i aktuálně doplňován.

Účast na kulturních akcích, jako je například návštěva divadla, filmového představení či výstavy knih, pomáhá formovat názor mladého člověka na nezbytnost kultury jako jedné z důležitých složek v jeho životě. Tyto akce jsou následně rozebírány při některých vyučovacích hodinách a žáci v nich formulují své názory na ně a konfrontují je s názory jiných.

Žáci navštívili při hodinách českého jazyka i místní knihovnu, kde se seznámili s jejím systémem a strukturou. Tato aktivita je motivujícím prvkem pro další samostatné vyhledávání poznatků a informací potřebných pro studium i budoucí povolání.

Žáci se zúčastňují různých olympiád a jazykových soutěží, některé z nich škola sama organizuje. Aktivity žáků jsou vedením školy oceňovány a vedou je k dalšímu intenzivnějšímu studiu.

SOŠP Trutnov s.r.o. je členem Asociace školních sportovních klubů a aktivně se zúčastňuje různých sportovních soutěží nejen jako účastník, ale i organizátor. Škola navíc vypracovala metodický materiál na pomoc organizátorům těchto soutěží. Pedagogové i žáci se osvědčili jako pořadatelé atletické soutěže mezi českými a polskými školami. Ve škole jsou podporovány i individuální mimoškolní sportovní aktivity žáků, hlavně v lyžování a baseballu (např. časovou úpravou studijních povinností). Směrování volného

času mladých lidí k sportovním aktivitám je významným prvkem v rámci prevence problémových jevů (alkohol, drogy, kouření) u této věkové skupiny.

Vlastní aktivitu žáků podporuje vedení školy a celý pedagogický sbor při organizaci školního plesu, vydávání jednotlivých čísel školního časopisu, pořádání besídek a školních výletů. Tyto akce utužují třídní kolektivy, vytvářejí důvěru mezi žáky a učiteli a podporují pocit hrdosti na svou školu a sounáležitosti s ní.

Škola pořádá dny otevřených dveří a prezentuje se i vydáváním různých informačních materiálů, články v místním tisku a stručnou informaci v rozhlase. Pomáhá tak žákům základních škol a jejich rodičům v lepší orientaci při výběru budoucího povolání a sama tím přichází do povědomí občanů jako jeden z článků vzdělávacího systému v regionu.

Preventivní program problémových jevů u mládeže je nenásilně uplatňován systémem besed s tematikou drogy, kriminalita mládeže, AIDS a zdraví člověka.

Zájem o politické dění v naší zemi je u žáků podněcován realizováním besed s poslancem, senátorem i přímou účastí při jednání v Senátu ČR. Ve škole jsou umístěny dvě volební místnosti, které jsou upravovány za aktivní účasti žáků i pedagogů.

Motivaci vyučujících k organizování těchto akcí není jen morální a finanční ocenění jejich práce vedením školy, ale především jejich zájem o všestranný rozvoj osobnosti žáků.

Tyto další aktivity jsou hodnoceny jako vynikající.

15. Hodnocení činnosti školských zařízení

Při škole nejsou zřízena žádná školská zařízení.

ZÁVĚRY

SOŠP Trutnově s.r.o. plní dobře svoji výchovně vzdělávací funkci. Ve škole jsou vytvořeny velmi dobré podmínky pro výuku příslušného zaměření. Určitým limitujícím faktorem, který může negativně ovlivnit výuku v dalších letech, je stávající malý počet tříd. Pro příští roky bude tedy nezbytně nutné získávat větší počet kvalitních uchazečů o studium. Zároveň je třeba i nadále velmi pečlivě sledovat uplatnění absolventů školy v praxi. V současné době nemá škola, podle informací z Úřadu práce Trutnov, s umístováním svých absolventů problémy.

Velmi dobře lze hodnotit kvalitu výuky většiny všeobecně vzdělávacích a přírodovědných předmětů, úroveň výuky odborných předmětů je spíše průměrná.

Při inspekci nebylo zjištěno porušování platných právních norem.

Výrazná pozitivita:

- systém plánování a kontroly ve škole,
- materiálně technické a psychohygienické podmínky školy,
- úroveň výuky některých předmětů (např. matematika, hospodářské výpočty, základy přírodních věd, cizí jazyky),

- množství a kvalita různých aktivit doplňujících výchovně vzdělávací proces ve škole.

Výrazná negativa:

Nebyla zjištěna.

Doporučení pro ředitele školy:

1. Aktualizovat učební plán a učební osnovy tak, aby se odstranila zbytečná duplicita výuky v některých odborných ekonomických předmětech. Učební plán opatřit v poznámkách částečnou možností úpravy učiva, která v dalších letech umožní dílčí změny a aktualizace ve výuce jednotlivých předmětů tak, aby výuka vždy probíhala v souladu s aktuálním vývojem odborné problematiky. V učebním plánu rozšířit možnost nabídky volitelných předmětů.
2. Aktualizovat organizační řád školy.
3. Rozšířit odběr odborného ekonomického tisku ve škole.
4. Důsledně kontrolovat dodržování tematických plánů a učebních osnov učители v jednotlivých předmětech.
5. Stávajícího výchovného poradce motivovat k zahájení kvalifikačního studia na vysoké škole.
6. Zapracovat do školního řádu práva žáků.
7. Společně se všemi vyučujícími vést žáky ke kázni v průběhu všech vyučovacích hodin.
8. Při výuce techniky administrativy důsledně uplatňovat desetiprstovou hmatovou metodu a korigovat chybné návyky žáků při sezení. Učebnu vybavit židlemi s nastavitelnou výškou.
9. Zvýšit podíl vlastních činností žáků při výuce odborných ekonomických předmětů.

V Hradci Králové

dne 27.11.1998

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu T. Hrubý v.r.

členové týmu D. Janulíková v.r.

J. Kocábová v.r.

Přílohy: 0

Inspekční zprávu jsem převzal(a) dne 3.12.1998

razítko

Podpis ředitele(ky) školy J. Strnad v.r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo č.j. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	21. 12. 1998	091 665/98-5005
Školský úřad:	21. 12. 1998	091 665/98-5005

Ředitel školy nepodal k inspekční zprávě připomínky.